

Barne- og familieminister Lene Vågslid

postmottak@bfd.dep.no

Oslo 15.09.26

Oppfølging av A-krimsentrets rapport om risiko for arbeidslivskriminalitet og kriminell infiltrasjon i barnevernet

NHO Geneo er NHOs landsforening for helsenæring, velferd og oppvekst, og organiserer blant annet leverandører av barnevernstjenester på oppdrag fra det offentlige.

Vi takker for et godt og konstruktivt møte med barne- og likestillingsminister Lene Vågslid i dag, og sender som avtalt våre forslag til oppfølgingspunkter for å forebygge og hindre at kriminelle interesser får innpass i barnevernet. Barn og unge som mottar tjenester fra barnevernet skal være trygge på at de møtes av kompetente og egnede medarbeidere, og at offentlige midler ikke kanaliseres til useriøse eller kriminelle miljøer.

NHO Geneo har allerede tatt initiativ for å forebygge og forhindre at useriøse og kriminelle aktører etablerer seg i barnevernet. Dette skjer blant annet gjennom NHOs partssamarbeid med Skatteetaten, Økokrim og partene i arbeidslivet om bekjempelse av arbeidslivskriminalitet. Vi har også hatt møter med Bufdir, A-krimssamarbeidet, politiet og Økokrim for å drøfte rapportens funn og oppfølgingstiltak, og vi er enige om å videreføre samarbeidet med Økokrim og Bufdir i det videre oppfølgingsarbeidet.

Basert på informasjon og vurderinger som NHO Geneo har mottatt gjennom den oppsummerende rapporten fra A-krimssamarbeidet, dialogen med A-krimssamarbeidet, politiet og Økokrim, er vårt inntrykk at risikoen for arbeidslivskriminalitet og kriminell infiltrasjon ikke er begrenset til én bestemt eier- eller organisasjonsform. Risikoen knytter seg til enkeltpersoner, virksomheter og strukturer som kan forekomme på tvers av sektoren. NHO Geneo legger derfor til grunn at det videre kartleggings- og utredningsarbeidet omfatter hele barnevernsfeltet, herunder offentlige, ideelle og kommersielle virksomheter. Rapporten har avdekket at kriminelle interesser ikke skiller mellom eier- og organisasjonsformer, og myndighetenes kontrollarbeid bør derfor heller ikke gjøre det.

NHO Geneos forslag til oppfølging

NHO Geneo har, etter dialog med bransjenettverket for private aktører i barnevernet, kommet frem til konkrete oppfølgingspunkter som vil bidra til å styrke vernet mot at kriminelle enkeltpersoner og miljøer får innpass i barnevernet.

1. Styrke ordningen med politiattester

NHO Geneo vurderer at dagens systemer for politiattest bør videreutvikles for å sikre bedre kontroll med personer som arbeider i eller har sentrale roller i barnevernet.

Vi foreslår å:

- Utvide hvilke lovbrudd som fremkommer på politiattesten, herunder alvorlig økonomisk kriminalitet, arbeidslivskriminalitet, organisert kriminalitet, vinningskriminalitet, hallikvirksomhet, og relevante dommer fra utlandet.
- Innføre krav om politiattest for alle sentrale roller i virksomheter som leverer barnevernstjenester, inkludert eiere, styremedlemmer, ledere og innleide ressurser.
- Innføre krav om årlig fornyelse av politiattester for ansatte og innleide i barnevernet.
- Etablere en prioritert behandlingsordning hos politiet for politiattester knyttet til arbeid med barn og unge.
- Utvikle digitale løsninger som forenkler kontroll og fornyelse av attester.

2. Løpende kontroller fremfor engangskontroller

Kontroll ved ansettelse er ikke tilstrekkelig dersom personer senere blir involvert i forhold som gjør dem uegnet til å arbeide med barn og unge.

Vi foreslår å:

- Gi virksomhetene hjemmel til å gjennomføre obligatorisk periodisk kontroll av politiattester.
- Innføre krav om dokumentert internkontroll knyttet til personellsikkerhet i alle godkjente barnevernvirksomheter.

3. Bedre varslingsordninger mellom politi og virksomheter.

Det bør etableres bedre mekanismer for å avdekke når personer som arbeider med barn og unge ikke lenger oppfyller nødvendige vandelskrav.

Vi foreslår å:

- Vurdere hjemmel for at virksomheter kan oversende oppdaterte ansattlister til politiet for kontroll.
- Sikre bedre rutiner for at politiet varsler virksomheten dersom ansatte eller innleide personer er involvert i forhold som gjør dem uegnet til arbeid med barn og unge.

4. Styrket kontroll med bemanningsforetak og underleverandører

Rapporten identifiserer bruk av bemanningsforetak og underleverandørkjeder som et særskilt risikoområde.

Vi foreslår å:

- Sikre at vikarer og innleide omfattes av samme vandelskontroll som fast ansatte.
- Innføre tilsvarende kontrollkrav for eiere og ledere i bemanningsforetak som formidler personell til barnevernet.
- Begrense bruk av lange og uoversiktlige underleverandørkjeder.

5. Styrket eierskaps- og ledelseskontroll

For å hindre at personer med alvorlig kriminell bakgrunn får kontroll over virksomheter som leverer barnevernstjenester, bør kontrollen med eierskap og ledelse styrkes.

Vi foreslår å:

- Styrke kontrollen av eiere, styremedlemmer og ledende personer i virksomheter som leverer barnevernstjenester.
- Vurdere egnethetsvurderinger ved etablering, eierskifter og andre vesentlige endringer i virksomhetene.
- Sikre tilstrekkelig kontroll med at lovpålagte krav til åpenhet og transparens om eiere og ledelse overholdes.

6. Bedre informasjonsdeling mellom myndigheter

Rapporten viser at offentlige kontrollsystemer i dag er fragmenterte. Det er derfor behov for et mer helhetlig samarbeid mellom relevante myndigheter.

Vi foreslår å:

- Opprette faste samarbeidsarenaer mellom bransjen, Bufdir, Bufetat, politiet, A-krimsentrene og øvrige relevante myndigheter.
- Utvikle bedre hjemler for informasjonsdeling ved mistanke om arbeidslivskriminalitet eller organisert kriminalitet.

7. Mer risikobaserte tilsyn

Tilsyn bør i større grad ta utgangspunkt i faktisk risiko og reell drift.

Vi foreslår å:

- Flytte deler av kontrollarbeidet fra dokumentgjennomgang til stedlige og uanmeldte kontroller.
- Prioritere tilsyn med virksomheter som har omfattende bruk av innleid arbeidskraft, rask vekst eller kompliserte selskapsstrukturer.
- Sikre at tilsynene også undersøker hvem som faktisk utfører tjenestene og møter barna i hverdagen.

8. Godkjenningsordning og registerløsning for leverandører av barneverntjenester

NHO Geneo mener det bør etableres en helhetlig register- og godkjenningsordning for virksomheter som leverer barnevernstjenester og øvrige rettighetsbaserte helse- og sosialtjenester på oppdrag fra det offentlige.

Vi foreslår at:

- Den vedtatte registerordningen for ideelle leverandører av helse- og velferdstjenester utvides til også å omfatte øvrige private eier- og organisasjonsformer.
- Kriteriene for opptak i registeret baseres på nødvendige og virksomme krav til vandel, åpenhet, sikkerhet og egnethet.
- Ordningen utformes slik at den bidrar til å holde useriøse aktører ute, samtidig som den er praktisk gjennomførbar for seriøse virksomheter.

Avslutning

NHO Geneo ønsker å være en aktiv samarbeidspartner i det videre arbeidet med å bekjempe arbeidslivskriminalitet og annen kriminalitet i barnevernet. Barn i offentlig

omsorg skal ikke risikere å møte personer med tilknytning til kriminelle miljøer i tjenestene som skal ivareta deres trygghet og utvikling. Samtidig må tiltakene utformes på en måte som styrker kontrollen med useriøse aktører uten å svekke kapasiteten eller mangfoldet av seriøse leverandører som bidrar til å løse viktige samfunnsoppgaver på vegne av stat og kommune.

Målet må være et barnevern der trygghet, kvalitet og tillit står i sentrum, og der offentlige, ideelle og kommersielle aktører møtes av de samme kravene til kontroll, åpenhet og etterlevelse av lov- og regelverk.

Vennlig hilsen
NHO Geneo

Reidar Holst Christensen
Næringspolitisk direktør